

**Єршова Н.Ю., к.е.н., доцент,
професор кафедри економічного аналізу та обліку
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»**

ЗВІТНІСТЬ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ

В умовах глобалізації економіки та виходу на міжнародні товарні, ресурсні та фінансові ринки спостерігаються позитивні тенденції в усвідомленні менеджментом та керівництвом необхідності забезпечення сталого розвитку підприємств. Автором було проведено опитування методом інтерв'юінга менеджерів вищої ланки підприємств, які працюють на них в рамках реалізації теми «Розробка теоретичних та методологічних основ формування системи управлінського обліку підприємства» (№ ДР 0117U004814), яке спрямоване на виявлення причин браку інформаційно-аналітичного забезпечення стратегії сталого розвитку. Виявили такі результати: 15% респондентів вказали на нерозуміння суті сталого розвитку підприємства, 35% – вказали на відсутність інформації про напрями сталого розвитку, 19% – вказали на суб'єктивну оцінку власних можливостей через неефективний аналіз, 31% – вказали на відсутність ефективного планування та прогнозування діяльності з урахуванням ризиків та втрачених можливостей. Результати дослідження показали відсутність або несистематичний характер бухгалтерського та аналітичного забезпечення стратегії сталого розвитку на підприємствах та на переважання орієнтації на надання інформації щодо поточної діяльності [1].

Стейкхолдери зацікавлені в поточній економічній результативності та можливості довгострокового планування майбутніх результатів діяльності підприємства і вимагають надання всебічної інформації про діяльність та плани його розвитку, включаючи нефінансові дані про зовнішніх ефектах її діяльності (екстерналій). Внаслідок збільшення кількості запитів від інвесторів і акціонерів щодо діяльності підприємств у сфері сталого розвитку, підвищуються вимоги до відкритості та прозорості їх діяльності, якості та повноти інформації, що розкривається. Завдяки діяльності таких міжнародних організацій, як Асоціація сертифікованих присяжних бухгалтерів (Association of Certified Chartered Accountants, ACCA), Міжнародний комітет з інтегрованою звітністю (International Integrated Reporting Committee, IIRC), Всесвітня рада з питань сталого розвитку (World Business Council for Sustainable Development), все більше організацій усвідомлюють переваги і практичні вигоди від підвищення інформаційної прозорості та складання управлінської звітності. З метою скорочення інформаційних розривів все більше підприємств використовують інформацію нефінансового характеру, що призводить до виникнення різних форм нефінансової звітності: соціальний звіт, екологічний звіт, звітність про сталий розвиток, звіт про соціальну відповідальність і ін.

Сімейство документів GRI включає чотири блоки документів: рекомендації по звітності сталого розвитку, які описують зміст і структуру звітів сталого розвитку і є основою для інших документів GRI; галузеві програми, що враховують особливості і проблеми сталого розвитку в різних галузях економіки; роз'яснюють документи з окремих питань і категорій сталого розвитку; технічні протоколи, що

пропонують конкретні вимірювачі показників сталого розвитку з процедурами та формулами розрахунків. Таким чином, сімейство документів GRI дозволяє забезпечити єдиний підхід до аналізу й оцінки сталого розвитку для організацій різних галузей і масштабів діяльності [2].

Основні проблеми, з якими стикається підприємство, застосовуючи концепцію сталого розвитку, виникають, як правило, саме на етапі формування управлінської звітності. Найчастіше це пов'язано з відсутністю можливості або навичок збору первинної інформації, її обробки, аналізу та подання в звіті. Так буває, коли системи збору даних не налагоджені належним чином, не автоматизовані, розрізнені по зв'язаних процесів, відсутнє розуміння значущості показників. Ще однією причиною, через яку керівництво неохоче впроваджує концепцію і формує звіти – висока вартість підготовки звітів. Для їх складання необхідно збирати нефінансову інформацію, яка за обсягом в рази перевищує фінансову, практика отримання якої добре налагоджена і зрозуміла. Для цього від підприємства потрібно впровадження нових систем, залучення сторонніх фахівців і експертів.

Головною проблемою, з якою стикаються компанії при відображенні різних груп нефінансових показників, є складність їх оцінки. Багато компаній формують звіт про сталий розвиток, але в різному ступені розкривають ті чи інші показники. Як свідчить практика, серед інших переваги мають показники, які, по-перше, безпосередньо впливають з бізнес-моделі компаній і тому не вимагають додаткових розрахунків. Аналіз статистики розкриття економічних показників показує, що для більшості компаній оприлюднення основної частини відомостей економічного характеру не викликає істотних труднощів. Проте, у контексті стійкого розвитку економічна результативність не є єдино визначеною, актуальною стає інформація щодо соціального та екологічного напрямів діяльності. Необхідність формування узагальнюючих показників соціально-економічної динаміки продиктована сутністю звіту про сталий розвиток - узгоджених і прогресивних змін нефінансових екстерналій на тлі позитивної динаміки економічної результативності, забезпечення контролю за власністю приватних і публічних інтересів сторін, які прямо або опосередковано пов'язані з діловою активністю підприємства. Саме з метою задоволення інформаційних запитів зацікавлених осіб, для забезпечення довіри і створення фундаменту довгострокового розвитку підприємства актуальним стає звіт про сталий розвиток.

Список використаної літератури:

1. Iershova N. *Strategy of sustainable development of the enterprise: accounting and analytical content. Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика. Зб. наук. праць (6-8 червня 2019 р.м. Харків). Харків. УкрДУЗТ.*
2. *Керівництво по звітності у сфері сталого розвитку G4-Режим доступу: <http://www.gri.org/ru/documents>*